

Net sluit zich rond ex-Bpostbaas Dirk Tirez, schade is immens: Bpost dreigt honderden miljoenen te moeten terugbetalen, krantencontract komt op de helling

POLITIEK

Dirk Tirez, ex-CEO Bpost – Getty Images

Door **Wouter Verschelden**

Gepubliceerd op **Zaterdag 29 april 2023** om 13:26 • 3 dagen geleden

🕒 12 min lezen

In het uitdijende financiële schandaal rond Bpost komen steeds meer vraagtekens achter de naam van ex-CEO Dirk Tirez te staan. Die was als voormalig juridisch directeur jarenlang nauw betrokken bij alle constructies die het overheidsbedrijf blijkt te hebben opgezet, om de Belgische staat kaal te plukken, en systematisch te veel aan te rekenen voor diensten zoals de kranten bussen, de rekeningen van de overheid beheren en boetes innen. Dat is extra vervelend voor Petra De Sutter (Groen), de voogdijminister, die in 2021 wel diezelfde Tirez aanstelde tot CEO. Tegelijk blijkt nogmaals hoe nauw de Bpost-top overleg pleegde met de leiding van DPG Media, om het krantencontract te manipuleren. Terwijl men bij Bpost opvallend genoeg het boetekleed aantrekt, en belooft zo veel mogelijk transparantie te geven, blijft het bij het grootste mediabedrijf van het land doodstil. Nochtans beweerde men daar eerder ook een eigen interne audit te zijn opgestart.

In het nieuws: Bpost zegt als bedrijf bereid te zijn “het boetekleed te dragen”.

De details: Ze willen met alle bevoegde instanties samenwerken om de duistere praktijken uit het verleden aan het licht te brengen, om zo “met een schone lei” te kunnen herbeginnen.

Wat we vandaag weten: Het schandaal gaat veel verder en dieper dan enkel de manipulatie in het krantencontract.

- Een interne audit bij Bpost wees op waarschijnlijke [prijzmanipulatie rond het krantenbedelingscontract](#) dat toenmalig CEO Dirk Tirez onderhandelde. Dat forensische onderzoek van **honderdduizenden documenten** zou bijna af zijn.
- Er wordt volgens Bpost in het krantendossier alleen nog gekeken naar “twee minder belangrijke subdossiers”. Het gaat vermoedelijk om het **oneigenlijk factureren van bepaalde kosten van de grote mediabedrijven én de onterechte bedeling van sommige tijdschriften**, die toch plots onder het krantencontract vielen. Het zegt veel over de sfeer waaronder dat contract gebeurde: alles in bijzonder grote ‘vriendschap’ tussen Bpost en de uitgevers.
- Belangrijk daarbij is te melden dat er dus een eigen Bpost-onderzoek loopt, maar uiteraard ook nog het externe onderzoek van de BMA, de concurrentiewaakhond, én een strafonderzoek. Het parket, die dat laatste voert, wacht wel eerst op de BMA. Men vermoedt dat die **klaar zijn eind van de zomer**.
- Deze week breidde de affaire echter fel uit, buiten het krantencontract. Bpost, en nadien minister van Overheidsbedrijven Petra De Sutter (Groen), bevestigden dat er [ook bij andere overheidsopdrachten](#) wellicht sprake was van overcompensatie, en **dat de staat jarenlang te veel heeft betaald voor bepaalde diensten**.
- Dat kwam aan het licht na een tweede interne audit op initiatief van de huidige Bpost-top, die er zeker van wil zijn dat er **niet elders in het bedrijf nog lijken uit de kast vallen**.
- Die tweede forensische audit, die nog lopende is, kwam tot de voorlopige conclusie dat er in **minstens drie dossiers** iets niet pluis is:
 - Het afleveren van **nummerplaten**.
 - Het **beheer van de rekeningen van de staat**, de zogeheten 679-rekeningen.
 - Het **innen van boetes** van buitenlandse verkeersovertreders.

De rode draad: In elk van die drie dossiers rijst de vraag: waren de gefactureerde bedragen wel marktconform? Of waren de winstmarges te ruim?

- De regels van Europa zijn duidelijk: bij overheidscontracten, zeker aan staatsbedrijven, waar uiteindelijk maar één bidder was, of waar het contract onderhands gegund werd, **mag maximum een marge van 7,4 procent genomen worden**. Alles dat daarboven valt, is ‘ontoelaatbare staatssteun’, voor de Europese Commissie.
- Met duurbetaalde consultants van McKinsey zette de Bpost-top, met onder meer Tirez nauw betrokken bij die zaak, **een systeem op om systematisch de hoogst mogelijke kosten toe te wijzen** aan die contracten. Algemene kosten, maar ook dure, vastbenoemde ambtenaren, die helemaal niets met de service te maken hadden, doken zo plots op in de berekeningen.
- Plus, er komen nu nog andere vragen boven: in het dossier van de verkeersboetes vermoeden de onderzoekers van Bpost zelf **dat er bepaalde extra diensten gewoon onterecht zijn gefactureerd**, net zoals mogelijk bij het krantencontract. En bij de 679-rekeningen blijkt de financiële rapportering van Financiën cijfermatig niet te kloppen met de boekhouding van Bpost.
- Met andere woorden: het ging allemaal wel heel erg ver. Er is op z’n minst sprake van normvervaging, maar meer dan waarschijnlijk zijn **gewoon strafbare feiten gepleegd**, om instanties zoals de BIPT, de waakhond van de telecom en de post, te misleiden.
- En om het nog erger te maken: de mistoestanden gaan verscheidene jaren, mogelijk zelfs decennia, terug. Was er sprake van **geïstitutionaliseerde oversubsidiëring**, mogelijk gefaciliteerd door de (te) sterke banden tussen Bpost en zijn hoofdaandeelhouder, de Belgische staat? Volgens **Bpost** is een en ander in het licht te zien van een moeizame overgang van een staatsmonopolie naar een beursgenoteerd bedrijf.

De spin in het web: Dirk Tirez kwam na de doorlichting van het krantencontract al in nauwe schoentjes. Het tweede onderzoek over andere overheidsopdrachten brengt hem zo mogelijk in een nog lastiger parket.

- In dat onderzoek **duikt zijn naam immers vaak op**, zo bevestigen verscheidene insiders.
- Dat is ergens logisch, want voor hij in 2021 promoveerde tot CEO, was de voormalige topadvocaat jarenlang de juridisch directeur die bevoegd was voor alle contracten en fusies en overnames. Tirez werkt al sinds 2003 bij het postbedrijf en zetelt sinds 2017 in het directiecomité.
- Hij werd bij het onderzoek naar het krantencontract eerst geschorst, en later gewoon ontslagen, zonder opzegvergoeding. Dat laatste duidde toen al op een ‘ruwe exit’, maar nu wijzen dus steeds meer elementen naar hem.

- Dat zijn naam in meerdere dossiers opduikt, plaatst ook minister van Overheidsbedrijven Petra De Sutter (Groen) in een lastige positie, want zij was het die Tirez in 2021 aanstelde als CEO, net om het aangebrande verleden toen al “achter zich te laten”, bij Bpost.

Even oplijsten: Bpost zegt, indien daartoe gevraagd, bereid te zijn mee te werken aan een parlementair onderzoek, waar onder meer Open Vld op aandringt. Dat zou de lijst van onderzoeken nog indrukwekkender maken.

- Naast [de twee interne audits van Bpost zelf](#) heeft de regering-De Croo **ook een externe audit besteld**. Die was initieel enkel voor het krantencontract, om te zien of daar de marges exuberant waren en zijn. Nu gaat dat over alle Bpost-contracten met de overheid. Vermoedelijk wordt het een buitenlandse auditor. Als daaruit zou blijken dat de winsten overmatig zijn, **gaat het krantencontract ook gewoon niet door**, zo liet Open Vld vastleggen binnen Vivaldi.
- Cruciaal wordt daarnaast het [onderzoek door concurrentiewaakhond BMA](#) over de krantenbedeling, dat in een volgende fase mogelijk ook het Parket van Brussel in het dossier trekt.
- En dan zijn er nog de onderzoeken door posttoezichthouder **BIPT en de rapporten van de inspectie Financiën en het Rekenhof**.
- De grote vraag is ondertussen wel **wanneer de Kamer in actie schiet**. Het gaat om honderden miljoenen overheidsgeld. Open Vld sprak van een ‘bijzondere commissie’, geen echte onderzoekscommissie dus. Maar andere meerderheidspartijen, met name de PS, willen zo ver niet gaan. Alleen, na alles wat aan het licht is gekomen, kunnen de Kamerleden toch moeilijk anders dan hun rol als controleorgaan gaan spelen?

In het oog houden: Wat is nu de rol van de uitgevers? Daar blijft het doodstil.

- Een indrukwekkende reconstructie van [Apache.be](#) dissecteert nog eens **de nauwe betrokkenheid van met name DPG Media bij het tot stand komen van de gunning naar het krantencontract**. Daarbij blijkt Jean Muls, de voormalige directeur van Bpost België, een spilfiguur: het was hij die na zijn plotse ontslag in het najaar van 2022 plots de bal verder aan het rollen bracht.
- Hij lichtte immers [Audrey Hanard, de voorzitter van de raad van bestuur van Bpost in](#), **over wat er allemaal aan sporen te vinden was, op mail en via interne communicatie**, over de handelingen tussen de top van het overheidsbedrijf en [topmensen van DPG Media](#), met name CFO Piet Vroman, COO Rudy Bertels en de topman zelf Christian Van Thillo, die ook op een vergadering met Bpost aanwezig was.

- Op 16 mei komt Hanard alvast naar de Kamer voor hoorzittingen over de hele zaak: daar zal Bpost dus hoe dan ook wel heel wat helderheid moeten scheppen in de affaire. Maar de vraag van de oppositie om ook Muls te horen, werd door de meerderheid afgewezen. **Vreemd, in het licht wat er ondertussen gekend is: een klokkenluider niet willen horen.**
- Overigens zou het niet meer dan logisch zijn **dat straks in de Kamer ook Dirk Tirez eens gehoord wordt, als men dan toch Bpost wil doorlichten.** De vraag is of dat dan voor een onderzoekscommissie is of gewoon in een hoorzitting.
- Opvallend is dat uitgerekend vandaag in *De Standaard*, de krant die altijd erg close was met Tirez, plots een **heel portret verschijnt van Muls**, onder de titel ‘Klokkenluider Bpost klinkt vals’: een rechtstreekse aanval op de man. Tegelijk blijft het bij die krant, maar ook bij de kranten van DPG Media, doodstil over de handelingen van de krantenbazen.
- **Van Thillo en co uitnodigen in de Kamer, om klaarheid te scheppen**, zou niet misstaan, gezien de miljoenen euro’s overheidssteun die zij jarenlang genoten. DPG Media sprak eerder over een “interne audit” die ze zelf hadden opgestart in de zaak. Daarover is verder niets meer vernomen, het bedrijf heeft nu systematisch “geen commentaar”.